

Motion till riksdagen

1985/86:334

Gösta Andersson m. fl. (c)

Färjetrafiken till Gotland (prop. 1985/86:105)

Regeringen har, på basis av en utredning av RRV, i proposition 1985/86:105 föreslagit att det s. k. Gotlandstillägget på 0,6 % bör slopas. Gotlandstillägget innebär att andra delar av landet solidariskt får ge ett visst stöd åt det gotländska näringslivet med dess speciella transportförhållanden. Tillägget innebär bara en utomordentligt liten belastning på resten av det svenska näringslivet, men har stor betydelse för de små och medelstora företagen på Gotland som genom tillägget får viss transportkostnadsnedsättning. Eftersom nedsättningen inte fördelas till de relativt större företag (t. ex. Cementa och Lantmännen) som utför sina transporter på egna kölar, blir nedsättningen koncentrerad till de mindre företagen och får därigenom särskild betydelse för dem.

Det gotländska näringslivet är betydligt mer sårbart än vad RRV vill ge sken av i sin utredning. Varje företag och arbetstillfälle som försvinner är mycket kännbart på Gotland, där möjligheterna att få annat jobb är relativt små.

De allra flesta remissinstanserna har varit klart kritiska till förslaget. Statens pris- och kartellnämnd har i frågasatt RRV:s antagande att transportföretagen kan ta ut ökade priser motsvarande sloandet av Gotlandstillägget i övriga delar av landet och därigenom bibehålla de lägre priserna på Gotlandstrafiken.

ASG och Bilspedition konstaterar att förslaget kommer att återverka på lastbilsföretagens priser och därigenom leda till kostnadsökningar för transportköparna.

Gotlands kommun och länsstyrelsen i Gotlands län anser att det gotländska näringslivets förutsättningar att tåla höjda transportkostnader inte är så goda som RRV framställer dem.

Tydligast har farhågorna framkommit från SHIO-Familjeföretagen i Gotlands län, som är den organisation som har bäst kunskap om de aktuella företagens situation. SHIO skriver i sitt remissyttrande bl. a:

SHIO-Familjeföretagen i Gotlands län organiserar ca 500 företag och enskilda medlemmar i de mindre och medelstora företagen på Gotland. Sannantaget sysselsätter våra medlemmar ca 1 200 helårsarbetare.

Den av regeringen framlagda propositionen om sloandet av det s. k. Gotlandstillägget betyder ett bortfall av ca 26 miljoner för det gotländska näringslivet. Detta skulle få synnerligen allvarliga konsekvenser för sysselsättningen i våra företag och på sikt försvaga företagens likviditet och framtida existens.

Flera av de mindre och medelstora företagen på ön arbetar i dag med ytterst små vinstmarginaler, och för många av företagen skulle borttagandet av fraktstödet i vissa fall betyda en höjning av frakterna mellan Gotland och fastlandet med ca 25–35 procent.

I det hårda företagsklimat som råder i landet och i synnerhet för de små företagen på Gotland, vore ett borttagande av fraktstödet ett dråpslag mot hela vår näring. Vi får samtidigt framhålla att ett slopande av Gotlandstillägget i högre grad drabbar de enskilda företagen inom hantverks- och småindustrisektorn, som ej är kopplade eller ingår i koncernförhållande eller dyl. med fastlandsföretag.

Vi vill hänvisa till de av länsarbetsnämnden på ön offentliggjorda arbetslöshetssiffrorna, som visar en skrämmande utveckling för de kommande sex (6) månaderna. Särskilt hög är arbetslösheten bland de yngre åldersgrupperna 18–24 år. Ett borttagande av fraktstödet skulle med all sannolikhet höja arbetslösheten ytterligare, vilket vi icke får acceptera.

Mot denna bakgrund anser vi det fel att belasta det gotländska näringslivet med ökade fraktkostnader. I första hand förordar vi att Gotlandstillägget bibehålls. Om emellertid riksdagsmajoriteten anser att Gotlandstillägget bör slopas, föreslår vi att motsvarande medel bör utgå genom att bidraget till transportföretag (för närvarande 5,5 milj. kr.) höjs till 26 milj. kr.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagens beslutar att avslå regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1979:1035) med bemyndigande om utjämning av taxor för vissa lastbilstransporter,
2. att riksdagen – vid avslag på yrkande 1 – beslutar att till transportstöd för Gotland för budgetåret 1986/87 anvisa ett jämfört med regeringens förslag med 26 milj. kr. förhöjt förslagsanslag på 80 milj. kr.

Stockholm den 18 mars 1986

Gösta Andersson (c)

Bertil Jonasson (c)

Bengt Kindbom (c)

Agne Hansson (c)

Rune Thorén (c)

